

«Халық» сақтандыру компаниясы» АҚ
Директорлар кеңесінің шешімімен
БЕКІТІЛГЕН
2019 жылғы 18 ақпандағы
№ 49 хаттама

**Көлік құралдары иелерінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігін
ерікті сақтандыру
ЕРЕЖЕСІ
«Халық» сақтандыру компаниясы» АҚ**

«Халық» сақтандыру компаниясы» АҚ
Көлік құралдары иелерінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігін ерікті сақтандыру ережесі

Директорлар кеңесінің 2020 жылғы 28 ақпандағы № 89 шешімімен бекітілген өзгерістер мен толықтыруларды, Директорлар кеңесінің 2023 жылғы 31 қаңтардағы № 19 шешімімен бекітілген толықтыруларды есепке алғанда есепке алғанда, 2019 жылғы 18 ақпаннан бастап қолданысқа енді

1. ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР

1. Осы Көлік құралдары иелерінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігін ерікті сақтандыру ережесі (бұдан әрі – Ереже) Қазақстан Республикасының заңнамасына, «Халық» сақтандыру компаниясы» АҚ ішкі нормативтік құжаттарына сәйкес әзірленген және сақтандырудың шарттарын, Көлік құралдары иелерінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігін ерікті сақтандыру шартын (бұдан әрі – Сақтандыру шарты) жасасу, сүйемелдеу және орындау тәртібін реттейді.

2. Осы Ережеде қолданылатын түсініктер:

1) **көлік құралының иесі** - көлік құралына меншік құқығы, шаруашылық жүргізу құқығы, жедел басқару құқығы бар не кез келген басқа да заңды негізде (мүліктік жалдау шарты, көлік құралын жүргізуге сенімхат, көлік құралын беру туралы құзыретті органның өкімі және басқалары) иеленуші жеке немесе заңды тұлға;

2) **Пайда алушы** – Сақтандыру шартына сәйкес сақтандыру төлемін алушы болып табылатын тұлға;

3) **көлік құралы иесінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігі** - жеке немесе заңды тұлғалардың аса қауіп-қатер көзі ретінде көлік құралын пайдалану нәтижесінде үшінші тұлғалардың өміріне, денсаулығына және (немесе) мүлкіне келтірілген зиянды өтеуге Қазақстан Республикасының азаматтық заңдарымен белгілеген міндеті;

4) **жол-көлік оқиғасы (ЖКО)** – көлік құралының жолда жүруі процесінде және оның қатысуымен туындаған, адамның денсаулығына зиян келтіруге, өліміне, көлік құралдарының, құрылыстардың, жүктердің бүлінуіне не өзге де материалдық залалға әкеп соққан оқиға;

5) **Сақтандырылушы** - сақтандырумен қамтылған адам;

6) **Сақтанушы** – Сақтандырушымен Сақтандыру шартын жасасқан әрекетке қабілетті жеке тұлға немесе заңды тұлға. Егер Сақтандыру шартымен өзгеше көзделмесе, Сақтанушы бір уақытта Сақтандырылушы болып табылады.

7) **сақтандыру мүддесі** – Сақтанушының (Сақтандырылушының, Пайда алушының) тәуекелдерді болдырмаудағы және сақтандыру жағдайының туындауына жол бермеудегі мүліктік мүддесі;

8) **сақтандыру жағдайы** – басталуына орай Сақтандыру шарты сақтандыру төлемін жүзеге асыруды көздейтін оқиға.

Сақтандыру жағдайы ретінде қарастырылатын оқиға төменде аталған белгілердің бәрін (жинақтаушы сақтандыру шарты бойынша көзделуі мүмкін оқиғаларды қоспағанда):

- оның туындау ықтималдығын және кездейсоқтығын;
- оның туындауының нақты уақытына немесе орнына, сондай-ақ оның туындауы нәтижесінде болатын шығын мөлшеріне қатысты болжанбайтындығын;
- ол туралы тараптар немесе, ең болмағанда, Сақтанушы алдына ала білген немесе алдын ала хабардар етілген оқиғаның шарттың қолданылу шегінде сөзсіз және ол объективті түрде болуға тиіс қауіптің жоқтығын;

- оқиғаның туындауы Сақтанушының (Сақтандырылушының, Пайда алушының) мүліктік мүддесі үшін жағымсыз, экономикалық тұрғыдан тиімсіз салдарларының болуын;

- оқиғаның туындауы Сақтанушының (Сақтандырылушының, Пайда алушының) еркімен және (немесе) ниетімен байланысты болмауын және пайда алу және (немесе) ұтыс алу (алыпсатарлық тәуекел) мақсатын көздемейтінін иемденуге тиіс.

9) **Сақтандырушы** – көлік құралдары иелерінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігін ерікті сақтандыруды жүзеге асыру құқығына лицензия алған, сақтандыру жағдайы басталған

«Халық» сақтандыру компаниясы» АҚ

Көлік құралдары иелерінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігін ерікті сақтандыру ережесі

Директорлар кеңесінің 2020 жылғы 28 ақпандағы № 89 шешімімен бекітілген өзгерістер мен толықтыруларды, Директорлар кеңесінің 2023 жылғы 31 қаңтардағы № 19 шешімімен бекітілген толықтыруларды есепке алғанда есепке алғанда, 2019 жылғы 18 ақпаннан бастап қолданысқа енді

кезде Сақтанушыға немесе пайдасына шарт жасалған өзге тұлғаға (Пайда алушыға) шартта айқындалған соманың (сақтандыру сомасы) шегінде сақтандыру төлемін жасауға міндетті «Халық» сақтандыру компаниясы» Қазақстан Халық Банкінің еншілес ұйымы» акционерлік қоғамы,;

10) **көлік құралы (КҚ)** – автобустарды, шағын автобустарды, жеңіл және жүк автомобильдерін, троллейбустарды, автомобиль тіркемелерін, отырылатын тартқыштардың жартылай тіркемелерді, сондай-ақ мамандандырылған (белгілі жүк түрлерін тасымалдауға арналған) автомобильдерді және арнайы (әр түрлі негізінен көліктік емес жұмыстарды орындауға арналған) автомобильдерді қосатын автомобиль көлігінің жылжымалы құрамының бірлігі;

11) **үшінші тұлға** - Сақтандыру шарты бойынша тарап болып табылмайтын және Қазақстан Республикасының азаматтық заңнамасына сәйкес Сақтандырылушы сақтандырылған КҚ жоғары қауіптің көзі ретінде пайдалану нәтижесінде келтірілген залалдан туындаған міндеттемелер үшін. Бұл жағдайда үшінші тараптар - өміріне, денсаулығына және / немесе мүлкіне зиян келген жеке тұлғалар, сондай-ақ сақтандыру жағдайы деп танылған және Сақтандыру шартында көзделген оқиға басталуы нәтижесінде мүлікке зиян келтірілген заңды тұлғалар. Үшінші тұлғаларға еңбек шарты немесе азаматтық-құқықтық келісімшарт негізінде еңбек (қызметтік, лауазымдық) міндеттерін орындайтын және осы міндеттерді орындау кезінде зиян шеккен Сақтанушының (Сақтандырылушының) қызметкерлері кірмейді.

3. Сақтандыру Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасына сәйкес Сақтандырушы мен Сақтанушының арасында жасалатын Сақтандыру шартының негізінде жүзеге асырылады.

4. Егер Сақтандыру шартында өзгеше көзделмесе, осы Сақтандыру ережелеріне сәйкес жасалған Шарт бойынша келесі көлік құралдары иелерінің жауапкершілігі сақтандырылуы мүмкін:

- автомобильдер мен жүк машиналары;
- автобустар, трамвайлар, троллейбустар, шағын автобустар;
- мотоциклдер, мотороллерлер, мопедтер;
- тіркемелер, жартылай тіркемелер;
- арнайы техника;
- тракторлар, комбайндар және басқа ауылшаруашылық техникалары;
- шынжыр табанды көлік құралдары.

5. Сақтанушының (Сақтандырылушының) заңға қарсы мүдделері сақтандырылуға жатпайды.

6. Сақтандыру шартын жасасу кезінде тараптар осы Сақтандыру қағидаларының жекелеген ережелерін өзгертуі (алып тастауы) және / немесе Сақтандыру шартын Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасына қайшы келмейтін басқа ережелермен толықтыруы мүмкін.

2. САҚТАНДЫРУ ОБЪЕКТІСІ

7. Сақтанушының КҚ пайдаланумен байланысты үшінші тұлғалардың өміріне, денсаулығына және/немесе мүлкіне, сонымен қатар заңды тұлғаның мүлкіне тигізілген шығынды Қазақстан Республикасының азаматтық заңнамасында белгіленген тәртіпте өтеу міндеттемесімен байланысты мүліктік мүдделері сақтандыру объектісі болып табылады.

«Халық» сақтандыру компаниясы» АҚ

Көлік құралдары иелерінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігін ерікті сақтандыру ережесі

Директорлар кеңесінің 2020 жылғы 28 ақпандағы № 89 шешімімен бекітілген өзгерістер мен толықтыруларды, Директорлар кеңесінің 2023 жылғы 31 қаңтардағы № 19 шешімімен бекітілген толықтыруларды есепке алғанда есепке алғанда, 2019 жылғы 18 ақпаннан бастап қолданысқа енді

7-1. Егер қандай да бір бөлігінде сақтандыру өтемі, сақтандыру төлемі не қаржылық пайда Сақтандырушыны не оның органын БҰҰ қарарларына немесе сауда немесе экономикалық санкцияларға, заңдарға немесе Қазақстан Республикасы, Еуропалық Одақ немесе АҚШ үкіметтерінің қаулыларына сәйкес қандай да бір санкцияларға, тыйымдарға немесе шектеулерге ұшыратса, Сақтандырушы сақтандыру қорғанысын ұсынбайды, сондай-ақ сақтандыру төлемін жүзеге асыру не сақтандыру шарты бойынша қандай да бір өзге қаржылық пайда беру бойынша міндеттемелерді көтермейді.

3. САҚТАНДЫРУ ЖАҒДАЙЫ

8. Сақтанушының (Сақтандырылушының) Сақтандыру шартында көрсетілген көлік құралын пайдалану нәтижесінде үшінші тұлғалардың өміріне, денсаулығына және / немесе мүлкіне келтірілген зиянды өтеу туралы Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген жағдайлардың туындауымен сақтандыру жағдайы - сақтандыру жағдайы болып табылады.

9. Сақтандыру жағдайының басталуы заңды күшіне енген соттың шешімімен расталады, ол Сақтанушыға келтірілген залалды өтеуді міндеттейді немесе Сақтанушының (Сақтандырылушының) өзіне зиян келтіргені үшін Сақтанушының жауапкершілікті ерікті мойындауымен (Сақтандырушының жазбаша келісімімен). Сақтандыру шартындағы тараптардың келісімі бойынша сақтандыру жағдайының басталуын растау тек сот шешімімен ғана анықталуы мүмкін.

10. Сақтандыру шарты келесі сақтандыру тәуекелдерінің біріне немесе жиынтығына байланысты жасалуы мүмкін:

1) көлік құралын пайдаланудың нәтижесінде үшінші тұлғалардың өмірі мен денсаулығына зиян келтіру;

2) көлік құралын пайдаланудың нәтижесінде үшінші тұлғалардың мүліктеріне зиян келтіру.

4. САҚТАНДЫРУ ЖАҒДАЙЛАРЫНАН ӨЗГЕШЕ ЖАҒДАЙЛАР ЖӘНЕ САҚТАНДЫРУДАҒЫ ШЕКТЕУЛЕР

11. Мыналардың салдарынан үшінші тұлғалардың өміріне, денсаулығына және (немесе) мүлкіне зиян келтіру сақтандыру жағдайы болып табылмайды:

1) табиғи апаттар;

2) әскери іс-қимылдардың немесе әскери оқиғалардың барлық түрлері және олардың салдары (азаматтық соғыс, төңкеріс, көтеріліс, бүлік, билікті басып алу немесе тартып алу, тұтқындау, азаматтық толқулар, жаппай тәртіпсіздіктер, ереуілдер, құлыптау және олардың салдары);

3) террористік актілер;

12. Егер Сақтандыру шартында өзгеше көзделмесе, мыналардың салдарынан үшінші тұлғаларға зиян келтіру сақтандыру жағдайы болып танылмайды:

1) көлік құралын қозғалыссыз, сондай-ақ көлік құралын өртеу салдарынан өрт шығу;

2) көлік құралының жарылуы немесе оны жару;

3) көлік құралының доңғалақтарының астынан заттарды лақтыру;

4) көлік құралын тиеу немесе түсіру;

5) көлік құралын Сақтанушының жазбаша рұқсатынсыз спорттық немесе білім беру мақсаттары, жарыстар, сынақтар үшін пайдалану;

6) қоршаған ортаның ластануы;

«Халық» сақтандыру компаниясы» АҚ

Көлік құралдары иелерінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігін ерікті сақтандыру ережесі

Директорлар кеңесінің 2020 жылғы 28 ақпандағы № 89 шешімімен бекітілген өзгерістер мен толықтыруларды, Директорлар кеңесінің 2023 жылғы 31 қаңтардағы № 19 шешімімен бекітілген толықтыруларды есепке алғанда есепке алғанда, 2019 жылғы 18 ақпаннан бастап қолданысқа енді

7) тергеу, анықтау органдарымен немесе сот шешімі бойынша адам жәбірленуші деп танылмайтын ЖКО;

8) Сақтандыру шарты бойынша сақтандыру аймағының шегінен немесе қолдану мерзімінен тыс болған оқиғалар;

9) Сақтанушының (Сақтандырылушының) көлік құралын мас, нашақорлық немесе токсикомандық мас күйінде, сондай-ақ КҚ басқару кезінде пайдалануға тыйым салынған дәрілердің әсерінен басқарған кезде;

10) ЖКО болған кезде оны басқарған адамда көлік құралын басқару құқығының жоқтығы;

11) Сақтандыру шартында көрсетілмеген тұлғаның көлік құралын басқаруы;

12) Сақтанушы (Сақтандырылушы) білетін немесе білуі тиіс болған КҚ техникалық ақаулары;

13) көлік құралын оның техникалық мақсатына тән емес мақсаттарға пайдалану;

14) заңды тұлға Сақтанушы (Сақтандырылушы) қызметкерінің - жұмыс уақытынан тыс уақытта және тапсырмаларсыз және / немесе құжаттамадан тыс пайдалануы;

15) Сақтандырушымен жазбаша келісімсіз көлік құралын жалға, лизингке немесе жалға беру;

16) Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес көлік құралы иесінің келтірілген залал үшін жауаптылығын жоққа шығаратын жағдаяттар;

17) жәбірленушінің қасақана әрекеттері;

18) Сақтанушының немесе Сақтандырылушының қасақана әрекеттері, сондай-ақ Сақтанушының немесе Сақтандырылушының кінәсі болмаған кезде жәбірленушінің дәрекі немқұрайлылығының нәтижесінде;

19) Сақтанушының немесе Сақтандырылушының көлік құралын пайдалану ережелерін бұзуы, оның ішінде техникалық жарамсыз көлік құралын, белгіленген тәртіпте техникалық байқаудан өтпеген көлік құралын пайдалануы, сондай-ақ өрт қауіпсіздігі ережелерін, жанғыш және жарылғыш заттар мен заттарды тасымалдау және сақтау ережелерін, жүктерді тасымалдау кезінде қауіпсіздік талаптарын бұзуы (жол қозғалысы ережелеріне сәйкес).

13. Сақтандыру төлемі жүргізілмейді:

1) егер көлік құралын жүргізуші адам ЖКО болған жерден жоғалып кетсе;

2) егер көлік құралын жүргізген және мас болу фактісін және психоактивті заттарды тұтыну фактісін анықтауға сараптамаға жіберілген адам дәлелді себептерсіз мұндай сараптамадан өтпесе.

14. Сақтандырушы сонымен қатар мыналар үшін сақтандыру төлемін жүзеге асырмайды:

1) сақтандыру шартында белгіленген сақтандыру сомасынан (Сақтандырушының жауапкершілігінің лимитінен) асатын бөлігіндегі залал;

2) моральдық залал және жанама шығындар (уыстан шығарылған пайда, тауарлық түрін жоғалту және т.б.), сондай-ақ шарттық міндеттемелерді орындамағаны / тиісінше орындамағаны үшін;

3) сақтандыру жағдайымен байланысты іс жүргізуге және оны кез келген уәкілетті органдарда растауға кеткен шығындар (мемлекеттік баж, ксерокөшірме, нотариалды куәландыру, сараптама, адвокат, өкілдің, аудармашының қызметтеріне ақы төлеу шығындары);

4) Сақтандырушымен өтеуге жататын шығындардың алдын алу немесе азайту мақсатында шеккен жағдайларды қоспағанда, сот және сараптама шығындары;

«Халық» сақтандыру компаниясы» АҚ

Көлік құралдары иелерінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігін ерікті сақтандыру ережесі

Директорлар кеңесінің 2020 жылғы 28 ақпандағы № 89 шешімімен бекітілген өзгерістер мен толықтыруларды, Директорлар кеңесінің 2023 жылғы 31 қаңтардағы № 19 шешімімен бекітілген толықтыруларды есепке алғанда есепке алғанда, 2019 жылғы 18 ақпаннан бастап қолданысқа енді

5) Сақтанушының (Сақтандырылушының) көлік құралына келтірілген залал, сондай-ақ Сақтанушының (Сақтандырылушының) көлік құралында болған үшінші тұлғалардың мүлкіне (жүгіне) келтірілген залал.

15. Сақтандыру шартында осы тарауда көрсетілген жағдайлардан басқа, сақтандыру жағдайларынан және (немесе) сақтандыру шектеулерінен өзге де ерекшеліктері белгіленуі мүмкін.

5. САҚТАНДЫРУ СОМАСЫ. ФРАНШИЗА

16. Сақтандыру сомасы – сақтандыру объектісі сақтандырылған және сақтандыру жағдайы басталған кездегі Сақтандырушы жауаптылығының шекті көлемін білдіретін ақша сомасы.

17. Сақтандыру сомасы Сақтандыру шартында тараптардың келісімі бойынша белгіленеді.

18. Сақтандыру шартымен Сақтандырушының жауапкершілік лимиттері белгіленуі мүмкін:

1) үшінші тұлғалардың өмірі мен денсаулығына келтірілген зиян үшін;

2) үшінші тұлғалардың мүлкіне келтірілген залал үшін;

3) әрбір сақтандыру жағдайы бойынша;

4) әр жәбірленушіге қатысты;

5) жауапкершілік лимиттерінің басқа түрлері.

19. Франшиза - Сақтандырушыны сақтандыру шарттарында қарастырылған белгілі бір мөлшерден аспайтын зиянды өтеуден босату..

20. Шартты франшизада Сақтандырушы белгіленген франшиза мөлшерінен аспайтын зиянды өтеуден босатылады, бірақ егер оның мөлшері осы сомадан асып кетсе, залалды толық көлемде өтеуге міндетті. Шартсыз франшизада келтірілген залал барлық жағдайларда белгіленген сома шегерілгеннен кейін өтеледі.

21. Қолданылатын франшизаның түрі мен мөлшері Сақтандыру шартында белгіленеді.

6. САҚТАНДЫРУ СЫЙЛЫҚАҚЫСЫ. ТӨЛЕУ ТӘРТІБІ ЖӘНЕ МЕРЗІМДЕРІ

22. Сақтандыру сыйлықақысы – Сақтанушының Сақтандырушыға, соңғысы Пайда алушыға Сақтандыру шартында белгіленген мөлшерде сақтандыру төлемін жүргізуге міндеттемелер қабылдағаны үшін төлеуге міндетті ақша сомасы.

23. Сақтандыру шарты бойынша төленетін сақтандыру сыйлықақысының мөлшері сақтандыру сыйлықақысының мөлшерін анықтайтын, сақтандыру объектісі мен сақтандыру тәуекелінің сипатын есепке ала отырып, сақтандыру сомасының бірлігінен алынатын сақтандыру тарифіне сәйкес есептеледі.

24. Сақтанушы сақтандыру сыйлықақысын Қазақстан Республикасының валютасымен төлейді.

25. Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасында көзделген жағдайларда сақтандыру сыйлықақысы шетел валютасымен төленуі мүмкін (валюталық баламада).

26. Сақтандыру сыйлықақысы бір уақытта немесе бөліп-бөліп төленеді, аударыммен немесе қолма-қол ақшамен төленеді (Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарына сәйкес).

Сақтандыру сыйлықақысын төлеудің тәртібі мен мерзімі Сақтандыру шартында белгіленеді.

27. Егер Сақтандыру шартында өзгеше көзделмесе (тараптардың өзге шарттар туралы жазбаша келісімі болмаса), Сақтанушы сақтандыру сыйлықақысын (кезекті сақтандыру

«Халық» сақтандыру компаниясы» АҚ

Көлік құралдары иелерінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігін ерікті сақтандыру ережесі

Директорлар кеңесінің 2020 жылғы 28 ақпандағы № 89 шешімімен бекітілген өзгерістер мен толықтыруларды, Директорлар кеңесінің 2023 жылғы 31 қаңтардағы № 19 шешімімен бекітілген толықтыруларды есепке алғанда есепке алғанда, 2019 жылғы 18 ақпаннан бастап қолданысқа енді

жарнасын) Сақтандыру шартында көрсетілген мерзімде уақтылы төлемеген жағдайда, Сақтандырушы:

1) сақтандыру сыйлықақысы (кезекті сақтандыру жарнасы) төленбеген күннен бастап біржақты тәртіпте Сақтандыру шартын бұзуға;

2) егер сақтандыру жағдайының белгілері бар оқиға оны енгізу мерзімі өткен сақтандыру сыйлықақысы төленгенге дейін (кезекті сақтандыру жарнасы) болса, сақтандыру төлемін жүзеге асырудан бас тартуға;

3) егер сақтандыру жағдайының белгілері бар оқиға оны енгізу мерзімі өткен сақтандыру сыйлықақысы төленгенге дейін (кезекті сақтандыру жарнасы) болса, сақтандыру төлемінің мөлшерін анықтаған кезде, мерзімі өткен сақтандыру сыйлықақысының (кезекті сақтандыру жарнасының) сомасы шегеріледі.

28. Сақтандыру шарты бір жылдан кем мерзімге жасалған кезде, сақтандыру сыйлықақысы Сақтандыру шартының іс жүзінде әрекет еткен күндер саны үшін есептелуі мүмкін, немесе жылдық сақтандыру сыйлықақысына пайыздық қатынаста есептеледі (бұл ретте толық емес ай толық ай болып есептеледі):

Мерзімі, ай	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Жылдық сақтандыру сыйлықақысынан %	20	30	40	50	60	70	75	80	85	90	95

7. ТАРАПТАРДЫҢ ҚҰҚЫҚТАРЫ ЖӘНЕ МІНДЕТТЕРІ

29. Сақтанушы:

1) Сақтандыру шартын жасасу кезінде, егер ол құпия ақпарат болмаса, Сақтандырушының жылдық қаржылық есебімен танысуға;

2) осы Ережемен танысуға, Сақтандырушыдан сақтандыру шарттарын, оның Сақтандыру шарты бойынша құқықтары мен міндеттерін түсіндіруді талап етуге, осы Ереженің көшірмесін алуға;

3) Сақтандыру шартын жоғалтқан жағдайда оның қағаз нысанында ресімделген телнұсқасын алуға немесе Сақтандыру шартын жасасу кезінде көрсетілген Сақтанушының электрондық пошта мекенжайына электрондық Сақтандыру шартын қайта алуға;

4) келтірілген залалдың мөлшерін бағалау үшін тәуелсіз сарапшының қызметтерін пайдалануға;

5) Сақтандырушының сақтандыру жағдайын тергеу барысымен танысуға;

6) сақтандыру жағдайы басталған кезде Сақтандыру шартында белгіленген мөлшерде, тәртіппен және мерзімде сақтандыру төлемін Пайда алушыға төлеуді талап етуге;

7) осы Ережеде, Сақтандыру шартында және/немесе Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен Сақтандыру шартын мерзімінен бұрын бұзуға;

8) Сақтандырушының сақтандыру төлемдерін жүзеге асырудан бас тарту немесе оның мөлшерін азайту туралы шешіміне Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен наразылық білдіруге құқылы.

30. Сақтанушы:

1) Сақтандыру шартын жасасқан кезде, Сақтандырушыға өзіне белгілі болған барлық жағдайлар туралы, сақтандыру жағдайының ықтималдығын және оның туындауынан болатын шығындардың мөлшерін айқындау үшін хабарлауға;

2) басқа сақтандыру компанияларымен сақтандыру объектісіне қатысты жасалған және жасалған барлық сақтандыру шарттары туралы Сақтандырушыны хабардар етуге;

«Халық» сақтандыру компаниясы» АҚ

Көлік құралдары иелерінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігін ерікті сақтандыру ережесі

Директорлар кеңесінің 2020 жылғы 28 ақпандағы № 89 шешімімен бекітілген өзгерістер мен толықтыруларды, Директорлар кеңесінің 2023 жылғы 31 қаңтардағы № 19 шешімімен бекітілген толықтыруларды есепке алғанда есепке алғанда, 2019 жылғы 18 ақпаннан бастап қолданысқа енді

3) Сақтандыру шартында белгіленген мөлшерде, тәртіпте және мерзімде сақтандыру сыйлықақысын төлеуге;

4) Сақтандырушыға сақтандыру тәуекелінің жай-күйі туралы хабарлауға;

5) осы Ереженің және Сақтандыру шартының талаптарын сақтауға;

6) Сақтандырылушыны сақтандырудың шарттарымен таныстыруға міндетті. Сақтандырылушының Сақтандыру шартының талаптарын бұзуы оларды Сақтанушының бұзуы ретінде қарастырылады;

7) сақтандыру жағдайының белгілері бар оқиға басталған кезде және (немесе) оның салдарынан сақтандыру жағдайы басталуы мүмкін оқиға басталған кезде ол туралы Сақтандырушыны хабардар етуге және осы Ережеде және/немесе Сақтандыру шартында белгіленген тәртіппен және мерзімде қажетті іс-әрекеттерді жасауға;

8) осы Ереженің 10-тарауына және/немесе Сақтандыру шартының талаптарына сәйкес, сақтандыру төлемі туралы шешім қабылдауға Сақтандырушыға барлық қажетті және қажетті құжаттарды ұсынуға;

9) Сақтандырушыға сақтандыру жағдайының басталуына жауапты тұлғаға талап ету құқығын беруді, оның ішінде мұндай құқықты іске асыру үшін қажетті құжаттарды ұсынуды қамтамасыз етуге;

10) Сақтандыру шартының талаптары мен сақтандыру сыйлықақылары мен төлемдерінің мөлшері туралы құпиялылықты сақтауға;

11) сақтандыру жағдайынан болған залалды азайту жөнінде шаралар қолдануға;

12) Сақтандырушыға Сақтандыру шартын жасасу кезінде Сақтандырушыға хабарланған жағдайларда белгілі болған елеулі өзгерістер туралы, егер мұндай өзгерістер Сақтандыру шартының әрекет ету мерзімінде сақтандыру тәуекелінің артуына айтарлықтай әсер етуі мүмкін болса, дереу хабарлайды міндетті.

31. Сақтандырушы:

1) сақтандыру мерзімі ішінде сақтандыру тәуекелінің жай-күйін, оның Сақтандыру шартын жасасу кезінде Сақтандырушы берген ақпаратқа сәйкестігін тексеруге;

2) сақтандырылған мүлікті құтқару шығындарын азайту іс-шараларына қатысуға құқылы. Бұл ретте, Сақтандырушының аталған іс-шараларға қатысуы оқиғаның сақтандыру жағдайы ретінде танылуын растамайды;

3) сақтандыру жағдайының белгілері бар оқиғаның себептері мен жағдайларын дербес анықтауға, оның ішінде мүлікті қарап шығу және келтірілген залалдың мөлшерін анықтау бойынша іс-әрекеттер;

4) тиісті мемлекеттік органдар мен ұйымдардан өз құзыреті негізінде, сақтандыру жағдайының басталуын және келтірілген залалдың мөлшерін растайтын құжаттарды сұратуға ;

5) Сақтанушыдан (Сақтандырылушыдан) сақтандыру жағдайының фактісін, оның туындау себептері мен жағдайларын, осы Ереженің 10-тарауында көрсетілген зиянның мөлшерін анықтау үшін қажетті құжаттарды талап етуге;

6) сақтандыру төлемдерін жүзеге асыру туралы шешімді құзыретті органдардың деректері мен құжаттары негізінде барлық жағдайлар анықталғанға дейін Сақтанушыға жазбаша түрде хабарлама жіберіп, Сақтандыру шартында қарастырылған тәртіпте және мерзімге шегеруге;

7) осы Ережеде, Сақтандыру шартында және Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасында көзделген негіздер бойынша сақтандыру төлемін жүзеге асырудан немесе оның мөлшерін азайтудан бас тартуға немесе Сақтанушыға (Сақтандырылушыға, Пайда алушыға) жазбаша хабарлама жіберу арқылы оқиғаны сақтандыру жағдайы деп танымауға;

«Халық» сақтандыру компаниясы» АҚ

Көлік құралдары иелерінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігін ерікті сақтандыру ережесі

Директорлар кеңесінің 2020 жылғы 28 ақпандағы № 89 шешімімен бекітілген өзгерістер мен толықтыруларды, Директорлар кеңесінің 2023 жылғы 31 қаңтардағы № 19 шешімімен бекітілген толықтыруларды есепке алғанда есепке алғанда, 2019 жылғы 18 ақпаннан бастап қолданысқа енді

8) залалды келтіруге жауапты тұлғаға кері талап құқығын қоюға;

9) Сақтанушы (Сақтандырылушы) осы Ереженің және/немесе Сақтандыру шартының талаптарын бұзған жағдайда Сақтандыру шартын мерзімінен бұрын бұзуға құқылы.

32. Сақтандырушы:

1) Сақтанушыны сақтандырудың шарттарымен (осы Ережемен) таныстыруға, егер Сақтандыру шарты Сақтанушыға сақтандыру полисін берумен осы Ережеге қосу жолымен жасалған болса осы Ереженің көшірмесін беруге (жіберуге);

2) сақтандыру жағдайы туралы хабарламаны осындай хабарлама алған күннен бастап 1 (бір) жұмыс күн ішінде тіркеуге;

3) сақтандыру жағдайы басталған кезде, осы Ережеде және Сақтандыру шартында белгіленген мөлшерде, тәртіппен және мерзімде сақтандыру төлемін жүзеге асыруға;

4) Сақтанушыға (Сақтандырылушыға) сақтандыру жағдайы туындаған кезде шығынды азайту үшін шеккен ақылға қонымды және орынды шығыстарын өтеуге;

5) Сақтанушы (Сақтандырылушы) немесе жәбірленуші (Пайда алушы) немесе олардың өкілі сақтандыру төлемін жүзеге асыру үшін қажетті барлық құжаттарды ұсынбаған жағдайда, оларға Сақтандыру шартында белгіленген мерзімде жоқ құжаттар туралы хабарлауға;

б) сақтандырудың құпиялылығын қамтамасыз етуге;

7) қағаз нысанда ресімделген Сақтандыру шарты жоғалған жағдайда, Сақтанушының өтінішінің негізінде оған Сақтандыру шартының дубликатын беруге немесе Сақтанушының сұрауы бойынша Сақтандыру шартын жасасу кезінде көрсетілген Сақтанушының электрондық пошта мекенжайына электрондық Сақтандыру шартын қайта жіберуге міндетті.

33. Сақтандырушының, Сақтанушының (Сақтандырылушының) Қазақстан Республикасының заңнамасында, осы Ережелерде, Сақтандыру шартында белгіленген өзге де құқықтары мен міндеттері бар.

8. САҚТАНДЫРУ ШАРТЫНЫҢ ҚОЛДАНЫЛУ КЕЗЕҢІНДЕ САҚТАНДЫРУ ТӘУЕКЕЛІН ҰЛҒАЙТУДЫҢ САЛДАРЫ

34. Сақтандыру шартының қолданылу кезеңінде Сақтанушы (Сақтандырылушы) егер Сақтандыру шартында өзге мерзім көзделмесе, дереу, бірақ ол белгілі болған күннен бастап 3 (үш) жұмыс күнінен кешіктірмей Сақтандырушыға Сақтандыру шартын жасасу кезінде Сақтандырушыға хабарлаған жағдайлардағы елеулі өзгерістер туралы жазбаша түрде хабарлауға міндетті.

35. Кез келген жағдайда келесі өзгерістер маңызды болып танылады:

1) сақтандыру аумағының өзгеруі;

2) КҚ Сақтандыру шартында көрсетілмеген тұлғалардың пайдалануына, иелік етуіне, билік етуіне беру;

3) КҚ пайдалану, оның ішінде коммерциялық мақсатта пайдалану сипатының өзгеруі;

4) КҚ жалдауға, жалға, лизингке, кепілге немесе басқа ауыртпалыққа беру;

5) КҚ сынақ, спорттық немесе оқу мақсаттары үшін пайдалану;

6) сақтандыру жағдайының басталуына қарамастан КҚ елеулі зақымдалуы немесе жойылуы;

7) қосарланған сақтандырудың болуы;

8) сақтандыру туралы өтініште және Сақтандыру шартында көрсетілген мәліметтердің өзгеруі.

Директорлар кеңесінің 2020 жылғы 28 ақпандағы № 89 шешімімен бекітілген өзгерістер мен толықтыруларды, Директорлар кеңесінің 2023 жылғы 31 қаңтардағы № 19 шешімімен бекітілген толықтыруларды есепке алғанда есепке алғанда, 2019 жылғы 18 ақпаннан бастап қолданысқа енді

36. Сақтандыру тәуекелінің артуына әкелетін жағдаяттар туралы хабардар болған Сақтандырушы, Сақтандыру шартының талаптарын өзгертуді және сақтандыру тәуекелінің ұлғаюына сәйкес қосымша сақтандыру сыйлықақысын төлеуді талап етуге құқылы.

Егер Сақтанушы немесе Сақтандырылушы Сақтандыру шартының немесе сақтандыру сыйлықақысының қосымшасының талаптарын өзгертуге қарсылық білдірсе, Сақтандырушы Қазақстан Республикасының заңнамасында қарастырылған ережелерге сәйкес Сақтандыру шартының бұзылуын талап етуге құқылы.

37. Егер Сақтанушы (Сақтандырылушы) осы тараудың 34-тармағында қарастырылған міндеттемелерді орындамаса, Сақтандырушы Сақтандыру шартын бұзуды және оның бұзылуынан келтірілген залалдардың орнын толтыруды талап етуге құқылы.

38. Егер сақтандыру тәуекелінің ұлғаюына себеп болатын жағдайлар жойылып кетсе, Сақтандырушы Сақтандыру шартын бұзуды талап етуге құқылы емес.

9. САҚТАНУШЫНЫҢ САҚТАНДЫРУ ЖАҒДАЙЫ ТУЫНДАҒАН КЕЗДЕГІ ІС-ҚИМЫЛЫ

39. Сақтандыру жағдайының белгілері бар және (немесе) салдары сақтандыру жағдайы басталуы мүмкін оқиға туындаған кезде Сақтанушы (Сақтандырылушы) міндетті:

1) сақтандыру жағдайының белгісі бар және/немесе оның салдарынан Сақтандырушыда сақтандыру төлемі бойынша міндеттемелер туындауы мүмкін кез келген оқиға туралы оған мәлім болған немесе мәлім болуы тиіс болған сәттен бастап 3 (үш) жұмыс күннен кешіктірмей бұл туралы оқиғаның орнын, уақытын және жағдаттарын көрсетумен, хабарламаны жіберу күнін анықтауға мүмкіндік беретін кез келген тәсілмен Сақтандырушыға хабарлауға;

2) сақтандыру жағдайының туындағаны туралы тиісті органдарға олардың құзыретіне қарай дереу хабарлауға;

3) болған оқиғаның Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіпте және мерзімде құзыретті органдармен құжаттандырылуы үшін шаралар қолдануға;

4) егер құзыретті органның қызметкері немесе Сақтандырушының өкілі дәрі-дәрмекті пайдалану немесе мас болу фактісін анықтау үшін медициналық сараптама жіберген болса;

5) өтемақы төлемеуге, сақтандыру жағдайына байланысты қойылған талаптарды ішінара немесе толық қабылдамауға, сондай-ақ Сақтандырушының келісімінсіз осындай талаптарды реттеу бойынша тікелей немесе жанама міндеттемелерді қабылдамауға;

6) Сақтандырушыға сақтандыру жағдайының басталуының мән-жайларына қатысты және сақтандыру төлемі туралы шешім қабылдау үшін қажетті барлық құжаттар мен мәліметтерді беруге;

7) Сақтандырушыға сақтандыру жағдайының басталуына жауапты тұлғаға талап ету құқығын жүзеге асыру үшін, оның ішінде қажетті құжаттарды ұсыну үшін қажетті барлық әрекеттерді орындауға;

8) орын алған жағдайда сақтандыру жағдайының алдын алу үшін ақылға қонымды және қол жетімді шараларды қабылдауға міндетті. Тиісті шараларды қолдана отырып, Сақтанушы (Сақтандырылушы) Сақтандырушының нұсқауларын, егер оларды Сақтандырушы хабарлаған болса, орындауға тиіс.

40. Пайда алушы Сақтандырушыға сақтандыру жағдайының басталғаны туралы барлық жағдайларда, Сақтанушы немесе Сақтандырылушы оны жасаған-жасамағанына қарамастан, хабарлауға құқылы.

Директорлар кеңесінің 2020 жылғы 28 ақпандағы № 89 шешімімен бекітілген өзгерістер мен толықтыруларды, Директорлар кеңесінің 2023 жылғы 31 қаңтардағы № 19 шешімімен бекітілген толықтыруларды есепке алғанда есепке алғанда, 2019 жылғы 18 ақпаннан бастап қолданысқа енді

41. Сақтандырушыға сақтандыру жағдайының басталғаны туралы хабардар етпеу, егер Сақтандырушының сақтандыру жағдайының басталғаны туралы уақтылы білгені дәлелденбеген болса немесе Сақтандырушыда бұл туралы ақпарат болмаса, оның сақтандыру төлемін жүзеге асыру міндетіне әсер етуі мүмкін болса, сақтандыру төлемінен бас тартуға құқық береді.

10. САҚТАНДЫРУ ЖАҒДАЙЫНЫҢ ТУЫНДАҒАНЫН ЖӘНЕ ШЫҒЫН КӨЛЕМІН РАСТАЙТЫН ҚҰЖАТТАРДЫҢ ТІЗБЕСІ

42. Сақтандырушыдан сақтандыру төлемі туралы талап ету Сақтанушымен (Сақтандырылушымен, Пайда алушымен) тиісті талабын дәлелдейтін құжаттарды қоса берумен жазбаша нысанда ұсынылады.

43. Егер Сақтандыру шартымен өзгесі көзделмесе, сақтандыру төлеміне арналған өтінішке келесі құжаттар қоса берілуі тиіс:

- 1) Сақтандыру шартының көшірмесі (оның дубликаты);
- 2) Пайда алушының зиян келтірілген мүліктегі мүддесін растайтын құжаттар;
- 3) құзыретті органдардың сақтандыру жағдайының туындау фактісі мен жағдаяттарын растайтын, сонымен қатар Сақтанушының (Сақтандырылушының) жауапкершілігін анықтауға мүмкіндік беретін құжаттары;
- 4) КҚ басқарған тұлғаның жүргізуші куәлігінің көшірмесі, КҚ басқарған тұлғаның жолдама қағазының көшірмесі (заңды тұлғалар үшін);
- 5) сақтандыру компаниясында істерді жүргізу құқығына сенімхат (заңды тұлға үшін);
- 6) Сақтанушы – жеке тұлғаның жеке куәлігінің көшірмесі, Сақтанушы – жеке тұлғаның жеке кәсіпкер ретіндегі тіркеу туралы куәлігінің көшірмесі, Сақтанушы – заңды тұлғаның мемлекеттік тіркеу туралы куәлігінің көшірмесі;
- 7) ЖКО қатысушылардың (болған жағдайда) медициналық куәландыру көшірмесі;
- 8) Сақтанушының (Сақтандырылушының) шығындардың (болған жағдайда) алдын алу немесе азайту мақсатында тартқан шығындарын растайтын құжаттар;
- 9) денсаулық сақтау ұйымының жәбірленушінің өміріне, денсаулығына зиян келтіру жағдайында уақытша еңбекке жарамсыздық кезеңі туралы анықтаманың немесе жәбірленушінің мүгедектігін анықтау туралы мамандандырылған мекеменің анықтамасының көшірмесі - ол құрылған жағдайда, жәбірленуші қайтыс болған жағдайда - қайтыс болу туралы куәліктің нотариалды куәландырылған көшірмесі;
- 10) Пайда алушының сақтандыру төлемін аударуға арналған банктік деректемелері.

44. Сақтандырушы сақтандыру жағдайының жай-күйі туралы шешім қабылдауға қажетті құжаттардың тізбесін өз бетінше қысқартуға және Сақтандырушының пікірі бойынша осы шешім қабылдауға жеткілікті құжаттармен шектелуге құқылы.

45. Жекелеген жағдайларда Сақтандырушы, егер олардың болмауы сақтандыру жағдайының басталу фактісін анықтауға және шығын мөлшерін анықтауға мүмкіндік бермесе немесе сақтандыру жағдайы туралы қосымша ақпарат қажет болса, Ереженің осы бабында көрсетілмеген басқа құжаттарды ұсынуды талап етуге құқылы.

46. Құжаттарды қабылдаған Сақтандырушы өтініш берушіге ұсынылған құжаттардың толық тізімін және олардың қабылданған күнін көрсете отырып анықтама беруге міндетті. Куәліктің бір данасы өтініш берушіге беріледі, екінші данасы өтініш берушінің белгісімен бірге Сақтандырушыда қалады. Сақтанушы (Пайда алушы) сақтандыру төлемі туралы талабын электрондық нысанда жіберген жағдайда Сақтандырушы оған аталмыш анықтаманы электрондық нысанда беруі мүмкін.

Директорлар кеңесінің 2020 жылғы 28 ақпандағы № 89 шешімімен бекітілген өзгерістер мен толықтыруларды, Директорлар кеңесінің 2023 жылғы 31 қаңтардағы № 19 шешімімен бекітілген толықтыруларды есепке алғанда есепке алғанда, 2019 жылғы 18 ақпаннан бастап қолданысқа енді

47. Егер Сақтанушы, Сақтандырылушы немесе Пайда алушы болып табылатын басқа тұлға сақтандыру төлемін жүзеге асыру мәселесін қарау үшін қажетті барлық құжаттарды ұсынбаса, Сақтандырушы Сақтандыру шартында белгіленген мерзімде өтініш берушіге жетіспейтін құжаттар туралы хабарлауға міндетті.

11. ШЫҒЫНДАРДЫҢ МӨЛШЕРІН АНЫҚТАУ

48. Егер сақтандыру шартында өзгеше көзделмесе, келтірілген зиянның мөлшерін Сақтандырушы немесе өзі тағайындаған тәуелсіз бағалаушы (сарапшы) анықтайды.

49. Мүлкіне зиян келтірілген Пайда алушы мүлікті көлік апатынан кейін болған күйінде ұстауға және Сақтандырушыға бүлінген мүлікті тексеруге мүмкіндік беруге міндетті.

50. Сақтандыру төлемі сақтандыру жағдайы нәтижесінде жәбірленушіге келтірілген нақты залал шегінде жүзеге асырылады, бірақ шегерімді ескере отырып, сақтандыру шартында белгіленген сақтандыру сомасынан (Сақтанушының жауапкершілігінің лимитінен) аспайды. Сақтандыру жағдайы нәтижесінде келтірілген тікелей мүліктік залал ғана өтелуге жатады.

51. Жәбірленушінің өмірі мен денсаулығына зиян келтірілген жағдайда сақтандыру төлемінің мөлшері Сақтандыру шартында айқындалған сақтандыру сомасы мен Сақтандырушының жауапкершілігі шегінде айқындалады. Егер бір жәбірленушінің өмірі мен денсаулығына зиян келтіргені үшін сақтандыру мөлшері (жауапкершілік шегі) Сақтандыру шартында белгіленбесе, жәбірленушіге келтірілген зиянның мөлшері Қазақстан Республикасының азаматтық заңнамасының талаптары негізінде белгіленеді.

52. Мүлікке ішінара зақым келген жағдайда келтірілген зиян мөлшері оны қалпына келтіру құнының мөлшерінде айқындалады; мүлікті толықтай жоғалтқан жағдайда - егер сақтандыру шартында өзгеше көзделмесе, пайдалануға немесе сатуға жарамды, бірақ сақтандырылған сомадан (Сақтандырушының жауапкершілігінің лимитінен) аспайтын амортизациялық амортизацияны ескере отырып, оның нарықтық құны мөлшерінде. Мүліктің толық жойылуы (жойылуы) кезінде тәуелсіз сарапшы немесе Сақтандырушы қалпына келтірудің жарамсыздығын анықтайтын немесе қалпына келтіру құны мүліктің нақты (нарықтық) құнының 80% -ынан асатын болса, мүлікке залал танылады.

53. Егер зиян бірнеше жәбірленушілерге келтірілген болса және келтірілген залалдың жалпы мөлшері сақтандыру сомасынан асып кетсе, онда әрбір жәбірленушіге сақтандыру төлемі барлық жәбірленушілерге келтірілген залалдың жалпы сомасына залалдың үлесіне сәйкес келетін сақтандыру сомасының үлесі мөлшерінде жүзеге асырылады. Сақтандыру шартының әрекет ету мерзімі ішінде болған барлық сақтандыру жағдайлары бойынша сақтандыру төлемдерінің мөлшері сақтандыру шартында белгіленген сақтандыру сомасынан аспауы керек. Егер келтірілген залалдың мөлшері сақтандыру сомасынан асып кетсе, онда келтірілген зиянның нақты мөлшері мен сақтандыру төлемінің арасындағы айырманы залалға кінәлі адам өтеуі керек.

54. Егер Сақтандырушының жазбаша келісімімен немесе сот анықтаған мөлшерде Сақтанушы (Сақтандырылушы) өзіне келтірілген зиянның орнын толтырса, сақтандыру төлемі Сақтанушыға (Сақтандырылушыға), егер ол жәбірленушінің (Пайда алушының) шағымынан бас тартуды Сақтанушыға тиісті түрде ресімделген және көрсетілген жағдайда жүзеге асырылады. Сақтандыру жағдайының басталуын және шығындар мөлшерін растайтын құжаттар осы Ережеге сәйкес келеді.

Директорлар кеңесінің 2020 жылғы 28 ақпандағы № 89 шешімімен бекітілген өзгерістер мен толықтыруларды, Директорлар кеңесінің 2023 жылғы 31 қаңтардағы № 19 шешімімен бекітілген толықтыруларды есепке алғанда есепке алғанда, 2019 жылғы 18 ақпаннан бастап қолданысқа енді

55. Сақтандыру төлемін жүзеге асырғаннан кейін, егер сақтандыру шартында өзгеше көзделмесе, Сақтандырушы сақтандыру сомасының жасалған сақтандыру төлемінің сомасына азайтылған мөлшерде жауап береді.

56. Сақтанушының (Сақтандырылушының) залалды болдырмау немесе азайту мақсатында шеккен шығындары, егер тиісті шаралар сәтсіз болса да, егер Сақтандырушының нұсқауларын орындау үшін қажет болса немесе туындаған болса, Сақтандырушы өтейді. Мұндай шығыстар нақты көлемде өтеледі, алайда сақтандыру төлемдерінің және шығыстардың өтелуінің жалпы мөлшері сақтандыру шартында көзделген сақтандыру сомасынан (жауапкершілік шегі) аспайтындай етіп, осындай шығындарды растайтын құжаттар туралы Сақтандырушыға хабарлау.

57. Тараптардың арасында залалдың себептері мен көлеміне қатысты дау туындаған жағдайда тараптардың әрқайсысы тәуелсіз сараптаманы талап етуге құқылы. Сараптама оны талап еткен тараптың есебінен жүзеге асырылады.

12. САҚТАНДЫРУ ТӨЛЕМІН ЖҮЗЕГЕ АСЫРУДЫҢ ТӘРТІБІ МЕН ШАРТТАРЫ

58. Егер Сақтандыру шартында өзгеше көзделмесе, Сақтандырушы сақтандыру төлемін жүзеге асыру туралы өтінішті Ереженің 10-тарауымен реттелген барлық құжаттарды алғаннан кейін 15 (он бес) жұмыс күні ішінде қарайды.

59. Егер Сақтандыру шартында өзгеше көзделмесе, сақтандырылған оқиға сақтандыру жағдайы деп танылғаннан кейін Сақтандырушы Пайда алушыға сақтандыру төлемін төлеу туралы шешім қабылданғаннан кейін 5 (бес) жұмыс күні ішінде сақтандыру төлемін төлейді.

60. Сақтандыру төлемінен бас тартқан жағдайда, егер Сақтандыру шартында өзгеше көзделмесе, Сақтандырушы шешім қабылдаған күннен бастап бес жұмыс күні ішінде Сақтанушыға (Пайда алушыға) жазбаша нысанда бас тарту себептерінің дәлелді негіздемесімен хабарлайды.

61. Егер тиісті құзыретті органдар сақтандыру жағдайының басталуына әкеп соқтырған мән-жайлар бойынша қылмыстық іс қозғаған немесе әкімшілік тергеу бастаған жағдайда, Сақтандырушы қылмыстық іс бойынша заңды негізіндегі күші бар үкім қабылданғанға немесе тергеудің аяқталуына және Сақтандырушыға тиісті құжаттардың ұсынылуына дейін, өтініш берушіге жазбаша хабарлама жіберіп, сақтандыру төлемі туралы шешімді тоқтата тұруға құқылы.

62. Егер Сақтандырушыда сақтандыру жағдайын немесе шығындардың мөлшерін растайтын құжаттардың түпнұсқалығына күмән туындаған болса, ол сақтандыру төлемдерін жүзеге асыру туралы шешім қабылдау мерзімін осындай құжаттардың түпнұсқалығын уәкілетті органдар растағанға дейін, бірақ 3 (үш) айдан аспайтын мерзімге ұзартуға құқылы.

63. Сақтандырушы Сақтанушының (Сақтандырылушының) шығындарды азайту, сақтандырылған көлік құралын құтқару және сақтау бойынша ақылға қонымды және қол жетімді шараларды әдейі орындамауы салдарынан болған залалдарға байланысты сақтандыру төлемдерін жүзеге асырудан босатылады.

64. Егер сақтандыру шартында өзгесі көзделмесе, Сақтандырушы сақтандыру төлемін Сақтанушының (Сақтандырылушының) осындай шарт жасағанынан немесе жасамағанынан тәуелсіз, КҚ иелерінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігін міндетті сақтандыру аясында жәбірленушіге (пайда алушыға) төлеуге жататын сомаларды шегеріп жүзеге асырады.

65. Сақтандырушы егер сақтандыру жағдайы мыналардың салдарынан орын алса, Сақтанушыға (Сақтандырылушыға, Пайда алушыға) сақтандыру төлемін төлеуден толығымен немесе ішінара баса тартуға құқылы:

«Халық» сақтандыру компаниясы» АҚ

Көлік құралдары иелерінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігін ерікті сақтандыру ережесі

Директорлар кеңесінің 2020 жылғы 28 ақпандағы № 89 шешімімен бекітілген өзгерістер мен толықтыруларды, Директорлар кеңесінің 2023 жылғы 31 қаңтардағы № 19 шешімімен бекітілген толықтыруларды есепке алғанда есепке алғанда, 2019 жылғы 18 ақпаннан бастап қолданысқа енді

1) Сақтанушының, Сақтандырылушының және (немесе) Пайда алушының, қажетті қорғану және аса қажетті жағдайда жасалған іс-әрекеттерді қоспағанда, сақтандыру жағдайын тудыруға бағытталған не оның басталуына ықпал ететін қасақана жасалған іс-әрекетінің;

2) Сақтанушының, Сақтандырылушының және (немесе) Пайда алушының Қазақстан Республикасының заңнамалық актілерінде белгіленген тәртіппен сақтандыру жағдайымен себептік байланыстағы қасақана қылмыстық немесе әкімшілік құқық бұзушылықтар деп танылған әрекеттерінің салдарынан болса;

66. Сондай-ақ келесі жағдайларда Сақтандырушының сақтандыру төлемін жүзеге асырудан бас тарту үшін негіз болуы мүмкін:

1) Сақтанушының (Сақтандырылушының) Сақтандырушыға, сақтандыру объектісі, сақтандыру тәуекелі, сақтандыру жағдайы және оның зардаптары туралы көрінеу жалған мәліметтер хабарлауы;

2) Сақтанушының (Сақтандырылушының) Сақтандыру шартында белгіленген міндеттемелер мен шарттарды орындамауы;

3) Сақтандырушыға сақтандыру жағдайының белгілері бар және/немесе оның салдарынан сақтандыру жағдайының туындауы мүмкін оқиғаның туындағаны туралы Сақтандыру шартында белгіленген тәртіпте және мерзімдерде хабарламауы немесе уақтылы хабарламауы;

4) сақтандыру жағдайы басталуының мән-жайын тексеруде және одан келген залалдардың мөлшерін белгілеуде Сақтандырушыға кедергі жасауы, оның ішінде зақымдалған автомобиль көлігін қарау үшін ұсынбауы;

5) Сақтанушының (Сақтандырылушының) сақтандыру жағдайынан туындаған шығындарды азайту шараларын қасақана қолданбауы;

6) сақтандыру жағдайының Сақтандыру шарты бойынша сақтандыру арқылы қорғалудың әрекет ету кезеңінен тыс жерде туындауы;

7) егер Сақтанушы (Сақтандырылушы, Пайда алушы) тиісті өтемақыны шығын келтіруге кінәлі тұлғадан алған болса;

8) егер сақтандыру жағдайы туындаған сәтте Сақтандыру шарты күшіне еنبесе;

9) Сақтанушы (Сақтандырылушы, Пайда алушы) сақтандыру жағдайының туындау фактісін растайтын, осы Ереженің 10-тарауында көрсетілген құжаттар тізбесін толық ұсынбаған жағдайда;

10) жәбірленуші осы Ереженің 49-тармағында көзделген міндеттерді орындамаған жағдайда;

11) Сақтанушының сақтандыру жағдайының басталғандығы үшін жауапты адамға талап қою құқықтарынан бас тартуы, сондай-ақ Сақтандырушыға талап ету құқығын өткізу үшін қажетті құжаттарды беруден бас тартуы.

67. Сақтандырушының сақтандыру төлемін жүргізуден бас тартуына Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіпте шағымдануға болады.

13. САҚТАНДЫРУ ШАРТЫН ЖАСАСУ ТӘРТІБІ

68. Сақтандыру шарты Сақтанушының өтініші негізінде жасалады.

69. Сақтандыру шартын (бұдан әрі бірлесіп немесе жеке-жеке - Өтініш) жасасуға арналған өтінім нысанын Сақтандырушы белгілейді

«Халық» сақтандыру компаниясы» АҚ

Көлік құралдары иелерінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігін ерікті сақтандыру ережесі

Директорлар кеңесінің 2020 жылғы 28 ақпандағы № 89 шешімімен бекітілген өзгерістер мен толықтыруларды, Директорлар кеңесінің 2023 жылғы 31 қаңтардағы № 19 шешімімен бекітілген толықтыруларды есепке алғанда есепке алғанда, 2019 жылғы 18 ақпаннан бастап қолданысқа енді

70. Қағаз нысанда жасалған Сақтандыру шарттары бойынша Сақтанушы қол қойған өтініш Сақтандыру шартының Сақтандырушыда болатын данасының ажырамас бөлігі болып табылады.

Электрондық нысанда жасалған Сақтандыру шарттары бойынша Өтінім Сақтандыру шартын жасасу кезінде Сақтанушымен ұсынылған ақпарат тізімін құрайды, бұл ретте Өтінімге қол қою Сақтандырушымен белгіленген тәсілмен жүзеге асырылады.

71. Сақтандыру шарты Сақтандырушы сақтандыру тәуекелін бағалағаннан кейін және тараптар Сақтандыру шартын жасасу арқылы немесе Сақтанушыны сақтандыру ережесіне қосып, оған сақтандыру полисін беру арқылы Сақтандыру шартының барлық маңызды шарттары туралы келісімге келгеннен кейін жазбаша түрде жасалады.

72. Сақтандыру шартын жасасу кезінде Сақтанушы Сақтандырушыға сақтандыру жағдайының ықтималдығын және оның туындауынан болатын ықтимал шығындардың мөлшерін айқындау үшін айтарлықтай маңы бар жағдайлар туралы, егер бұл жағдаяттар белгісіз болса және Сақтандырушыға таныс болмауы керек болса, хабарлауға міндетті.

73. Сақтандыру шартын жасау үшін Сақтандырушы Сақтанушыдан сақтандыру тәуекелін сипаттайтын қосымша құжаттарды (мәліметтерді) талап етуі мүмкін.

74. Сақтандыру шартына өзгертулер мен толықтырулар енгізу Сақтандыру шартын жасасу нысанына сәйкес Сақтанушының жазбаша өтініші негізінде, Сақтандырушының Сақтандыру шартына қосымша келісім жасауы арқылы жүргізіледі. Егер сақтандыру сақтандыру полисін шығару арқылы жүзеге асырылса, онда өзгертулер мен толықтырулар енгізілген кезде сақтандыру полисі мерзімінен бұрын тоқтатылып, жаңасы жасалады.

75. Егер Сақтандыру шарты жасалғаннан кейін, Сақтанушының Шартты жасасу мақсатында Сақтандырушыға сақтандыру тәуекелін бағалау үшін маңызды мән-жайлар туралы жалған ақпарат бергені және Сақтандырушы Сақтандыру шартын жасасу туралы шешім қабылдағаны анықталса, Сақтандырушы Сақтандыру шартын жарамсыз деп тануды талап етуге құқылы.

76. Егер Сақтандыру шартында Сақтанушының жағдайын заңнамалық актілерде қарастырылған жағдаймен салыстырғанда нашарлататын жағдайлар болса, осы заңнамалық актілерде белгіленген ережелер қолданылады.

77. Қағаз нысанда ресімделген Сақтандыру шарты жоғалған жағдайда Сақтандырушы Сақтанушыға оның жазбаша өтінішінің негізінде Сақтандыру шартының телнұсқасын береді. Сақтанушының сұрауы бойынша электрондық нысанда ресімделген Сақтандыру шарты Сақтанушыға Сақтандыру шартын жасасу кезінде көрсетілген Сақтанушының электрондық пошта мекенжайына қайта жіберілуі мүмкін.

Сақтандырушы Сақтанушыдан Сақтандыру шартының телнұсқасын жасау шығындарын өндіріп алуға құқылы, бұл ретте өтелетін шығыстардың жалпы сомасы Сақтандыру шартымен белгіленеді.

14. САҚТАНДЫРУ ШАРТЫНЫҢ ӘРЕКЕТ ЕТУ АУМАҒЫ ЖӘНЕ МЕРЗІМІ

78. Сақтандыру шартында көрсетілген аумақ сақтандыру аумағы болып табылады.

79. Сақтандыру шарты бір жыл мерзімге, сондай-ақ тараптардың келісімімен, Сақтанушы өтінген өзге де мерзімге жасалуы мүмкін.

80. Сақтандыру шарты Шартта көрсетілген күннен бастап күшіне енеді және тараптар үшін міндетті болып есептеледі. Егер Сақтандыру шартында өзгеше көзделмесе, сақтандыру арқылы қорғалу кезеңі Сақтандыру шартының мерзімімен сәйкес келеді.

81. Сақтандыру шарты келесі жағдайларда өзінің әрекет етуін тоқтатады:

«Халық» сақтандыру компаниясы» АҚ

Көлік құралдары иелерінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігін ерікті сақтандыру ережесі

Директорлар кеңесінің 2020 жылғы 28 ақпандағы № 89 шешімімен бекітілген өзгерістер мен толықтыруларды, Директорлар кеңесінің 2023 жылғы 31 қаңтардағы № 19 шешімімен бекітілген толықтыруларды есепке алғанда есепке алғанда, 2019 жылғы 18 ақпаннан бастап қолданысқа енді

- 1) Сақтандыру шартының мерзімі аяқталғанда;
- 2) Сақтандырушы сақтандыру сомасының (Сақтандырушының жауапкершілік лимитінің) мөлшеріндегі сақтандыру сомасын жүзеге асырғанда;
- 3) Сақтандыру шарты мерзімінен бұрын тоқтатылғанда.

82. Сақтандыру шарты Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген міндеттемелерді тоқтатудың жалпы негіздерінен басқа келесі жағдайларда мерзімінен бұрын бұзылады:

- 1) сақтандыру объектісі тоқтаған кезде;
- 2) Сақтанушы болып табылмайтын Сақтандырылушының қайтыс болып, ол ауыстырылмаған кезде;
- 3) егер Сақтандырушы Сақтанушыны ауыстыруға қарсылық білдірсе, Сақтанушы сақтандырылған объектіні иеліктен шығаруы;
- 4) сақтандыру жағдайының туындау мүмкіндігі жойылғанда және сақтандыру жағдайынан басқа жағдайларға байланысты сақтандыру тәуекелінің болуы тоқтатылғанда;
- 5) Сақтандырушыны мәжбүрлеп тарату туралы сот шешімі заңды күшіне енгенде;
- 6) егер Сақтандыру шарты Сақтанушыға Сақтандыру полисін беру арқылы жасалған болса, сақтандыру полисіне енгізілген шарттар мен ақпараттың өзгеруі;
- 7) «Сақтандыру қызметі туралы» Қазақстан Республикасының Заңында көзделген жағдайларда.

Көрсетілген жағдайларда шартты бұзуға негіз болған жағдай туындаған кезден бастап шарт бұзылған болып саналады, бұл туралы мүдделі тарап екінші тарапқа дереу хабардар етуі керек.

83. Сақтандыру шарты Тараптардың бастамасы немесе келісімі бойынша мерзімінен бұрын бұзылуы мүмкін. Егер Сақтандыру шартында немесе тараптардың келісімінде өзгеше көзделмесе, Сақтандыру шартын мерзімінен бұрын бұзуға бастамашы болған тарап басқа тарапқа бұзу жоспарланған күнінен бастап күнтізбелік 15 (он бес) күннен кешіктірмей хабарлайды. Тараптардың бастамасы немесе келісімі бойынша мерзімінен бұрын тоқтатудың шарттары Сақтандыру шартында белгіленеді.

84. Сақтандыру шарты осы тараудың 82-тармағында көзделген жағдайларға байланысты мерзімінен бұрын бұзылған кезде, Сақтандырушы сақтандыру жарнасының бір бөлігін сақтандыру әрекет еткен уақытқа сәйкес алуға құқылы.

85. Сақтанушы кез келген уақытта Сақтандыру шартынан бас тартуға құқылы.

Сақтандыру шарты Сақтанушының бастамасы бойынша мерзімінен бұрын бұзылған жағдайда (Сақтанушы Сақтандыру шартынан бас тартқанда), Сақтандырушы:

төленген сақтандыру сыйлықақысын немесе сақтандыру жарналарын қайтармауға; мерзімі өткен сақтандыру келісімшартына сәйкес сақтандыру сыйлықақысының бір бөлігін қайтаруға жататын соманың 25%-ы мөлшерінде қайтаруға құқылы.

Сақтанушының бастамасы бойынша Сақтандыру шартын мерзімінен бұрын бұзудың шарттар Сақтандыру шартында айқындалады.

86. Сақтандыру шартының мерзімінен бұрын бұзылуы Сақтанушының кінәсінен оның талаптарын орындамауға байланысты болса, сақтандыру сыйлықақысы (оның бөлігі) қайтарылмайды.

87. Сақтандыру шартын мерзімінен бұрын бұзу Сақтандырушының кінәсінен оның талаптарын орындамауға байланысты болса, соңғысы Сақтанушыға өзі төлеген сақтандыру сыйлықақысын немесе сақтандыру жарналарын толық көлемде қайтаруға міндетті.

«Халық» сақтандыру компаниясы» АҚ

Көлік құралдары иелерінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігін ерікті сақтандыру ережесі

Директорлар кеңесінің 2020 жылғы 28 ақпандағы № 89 шешімімен бекітілген өзгерістер мен толықтыруларды, Директорлар кеңесінің 2023 жылғы 31 қаңтардағы № 19 шешімімен бекітілген толықтыруларды есепке алғанда есепке алғанда, 2019 жылғы 18 ақпаннан бастап қолданысқа енді

88. Сақтандыру шарты Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген жалпы негіздерден басқа, Сақтанушы Сақтандыру шартын жасасу кезінде заңсыз пайда алу мақсатын ұстанса, оның ішінде оның сақтандыру жағдайы туындағаннан кейін жасаса Сақтандыру шарты жарамсыз болып танылады.

15. ҚОСАРЛАНҒАН САҚТАНДЫРУ

89. Қосарланған (көпше) сақтандыру – бір объектіні бірнеше Сақтандырушыда олардың әрқайсысымен жеке шарттар бойынша сақтандыру.

90. Көлік құралын қосарланған сақтандыру кезінде әрбір Сақтандырушы Сақтанушының алдында онымен жасалған Шарттың шегінде жауаптылықта болады, алайда Пайда алушының мүлкіне тигізілген зиян үшін онымен барлық Сақтандырушылардан алынған сақтандыру төлемдерінің жалпы сомасы нақты залалдан аспауы тиіс.

Бұл ретте Пайда алушы өзімен жасалған шартта көзделген сақтандыру сомасының көлемінде кез келген Сақтандырушыдан сақтандыру төлемін алуға құқылы. Егер алынған сақтандыру төлемі нақты нұқсанды жаппаған жағдайда, Сақтанушы жетпейтін соманы басқа Сақтандырушыдан алуға құқылы.

91. Сақтандыру төлемінен толықтай немесе ішінара босатылған Сақтандырушы келтірілген нұқсанды басқа Сақтандырушылардың өтегеніне орай, Сақтанушыға шеккен шығыстарды шегере отырып, сақтандыру сыйлықақысының тиісті бөлігін қайтаруға міндетті.

92. Сақтандыру жағдайы басталғаннан кейін қосарланған сақтандыру кезінде Сақтанушы Сақтандырушыға басқа сақтандыру компанияларында сақтандыру төлемін жүзеге асыру туралы барлық ақпаратты, оның ішінде басқа Сақтандырушылардан алынған сақтандыру төлемдерінің мөлшері туралы ақпаратты беруге міндетті.

93. Қосарланған сақтандыру кезінде Сақтандырушы сақтандыру жағдайының белгілері бар оқиғаның себептері мен жағдайларын білуге, басқа сақтандыру компанияларымен бірлесіп, сақтандыру жағдайы нәтижесінде келтірілген шығындардың мөлшерін анықтауға құқылы.

16. СУБРОГАЦИЯ

94. Сақтандыру төлемін жүзеге асырған Сақтандырушыға сақтандыру нәтижесінде өтелген залалдар үшін жауапты адамға қоятын Сақтанушының (Сақтандырылушының) төленген сомасының шегінде талап қою құқығы ауысады.

95. Сақтанушы (Сақтандырылушы) сақтандыру төлемін алған кезде Сақтандырушыға ондағы бар барлық құжаттар мен дәлелдемелерді беруге, және оған Сақтандырушыға ауысқан талап ету құқығын жүзеге асыруға қажетті барлық мәліметтердің хабарлауға міндетті.

96. Егер Сақтанушы (Сақтандырылушы) Сақтандырушымен өтелген шығындар үшін жауапты тұлғаға талап қою құқығынан бас тартса, немесе осы құқықты жүзеге асыру Сақтанушының (Сақтандырылушының) кінәсінен мүмкін болмаса, Сақтандырушы сақтандыру төлемін толығымен немесе тиісті бөлігін жүзеге асырудан босатылады және артық төленген соманы қайтаруды талап етуге құқылы.

17. ЕҢСЕРІЛМЕЙТІН КҮШ ЖАҒДАЯТТАРЫ

«Халық» сақтандыру компаниясы» АҚ

Көлік құралдары иелерінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігін ерікті сақтандыру ережесі

Директорлар кеңесінің 2020 жылғы 28 ақпандағы № 89 шешімімен бекітілген өзгерістер мен толықтыруларды, Директорлар кеңесінің 2023 жылғы 31 қаңтардағы № 19 шешімімен бекітілген толықтыруларды есепке алғанда есепке алғанда, 2019 жылғы 18 ақпаннан бастап қолданысқа енді

97. Егер тараптар еңсерілмейтін күш жағдайларына (форс-мажорға) байланысты, яғни тараптың Сақтандыру шарты бойынша міндеттемелерін орындау мүмкін болмайтын ерекше және болдырмайтын жағдайларға байланысты өз міндеттемелерін тиісті түрде орындау мүмкін еместігін дәлелдейтін болса, тараптар жауапкершіліктен босатылады.

98. Форс-мажорлық жағдаяттар туындаған кезде Сақтандыру шарты бойынша міндеттемелерді тараптардың біреуі толық немесе жартылай орындауы мүмкін болмаған жағдайда, оларды орындау мерзімі осындай жағдайлар болған уақытқа тең мерзімге кейінге қалдырылады.

99. Егер форс-мажорлық жағдаяттар 3 (үш) айдан астам уақытқа созылса, онда тараптардың әрқайсысы Сақтандыру шарты бойынша міндеттемелерін одан әрі орындаудан бас тартуға құқылы. Бұл жағдайда тараптардың ешқайсысы екінші тараптан Сақтандыру шартының бұзылуынан келтірілген залалдың орнын толтыруды талап етуге құқылы емес.

100. Сақтандыру шарты бойынша міндеттемелерді орындау мүмкін болмаған тарап міндеттемелерді орындауға кедергі келтіретін жағдайлардың туындауы немесе тоқтатылуы туралы екінші тарапқа жиырма күндәік мерзімде хабарлауға міндетті.

18. ДАУЛАРДЫ ШЕШУДІҢ ТӘРТІБІ

101. Сақтандыру субъектілерінің арасында Сақтандыру шартын орындау бойынша туындайтын барлық даулар Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес шешіледі.

19. ҚОСЫМША ШАРТТАР

102. Сақтандыру шартында Қазақстан Республикасының заңнамасына қарама-қайшы келмейтін өзге де шарттар көзделуі мүмкін.

103. Сақтандырушы осы Ереженің негізінде сақтандыру тәуекелдерінің түрлі жинақтарымен және Қазақстан Республикасының заңнамасына қарама-қайшы келмейтін өзге де сақтандыру шарттарымен сақтандыру бағдарламаларын әзірлеуге құқылы.

104. Сақтандыру шартының мазмұны осы Ережеге сәйкес келмеген жағдайда, егер бұл Сақтандыру шартында көзделген болса Сақтандыру шартының талаптары қолданылады.

105. Осы Ережемен реттелмеген бөлікте Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасы қолданылады.